

De ins & outs van de handelsoorlog van de VS met China

Léon Cornelissen

'Schism' [Scheuring], waaraan de auteur Paul Blustein midden mei 2019 de laatste hand legde, is een levendig, gedetailleerd en uiterst actueel boek over de recente ontwikkeling van de Chinees-Amerikaanse handelsbetrekkingen en de dreigende breuk in het wereldwijde handelssysteem. Dit handelssysteem wordt geregeerd door de regels van de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Het beroepsorgaan daarvan wordt lamgelegd nu de Verenigde Staten weigeren in te stemmen met de benoeming van nieuwe rechters.

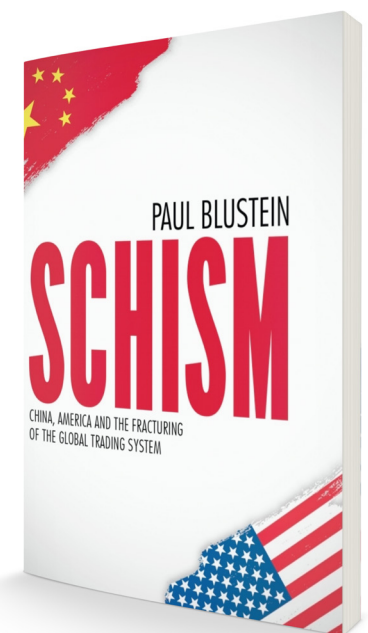
Blustein is terzakekundig omdat hij als toenmalige journalist van The Washington Post het proces van China's toetreding tot de WTO voor die krant heeft verslagen. Zijn boek is gebaseerd op interviews met meer dan 150 mensen – ambtenaren bij overheden en internationale organisaties, zakenlui, consultants, academici, juristen en andere experts. Sowieso aanbevolen voor iedereen die verdieping zoekt bij het onderwerp internationale handelsbetrekkingen dat nu ook door Brexit sterk in de belangstelling is komen te staan.

Blustein roept in herinnering dat de toetreding van China tot de WTO in november 2001 zeker geen eenvoudige zaak was. Maar liefst vijftien jaar onderhandelingen gingen hieraan vooraf. Bovendien werden aan China strengere eisen gesteld dan eerder aan Argentinië, Brazilië, India en Indonesië. De reden waarom China dit desondanks accepteerde, was dat WTO-toetreding enorme voordelen bood, vooral bescherming tegen arbitraire sancties op Chinese exporten. Ach, de lang vervlogen hoogtijdagen van globalisering! In de eerste jaren opende China zijn markten en voerde verregaande hervormingen door die de economische groei fors aanjoeg, maar sloeg rond 2010 een andere richting in -ook wel bijgenaamd als "staatskapitalisme", "techno-nationalisme" of "China Inc."- dat gecombineerd met een kunstmatig zwakke yuan buitenlandse concurrenten benadeelde en

WTO-regels omzeilde. China bleek zich allesbehalve tot een slechts wat exotischer versie van Canada te ontwikkelen.

Maar het juiste antwoord daarop is niet om dan maar een handelsoorlog te beginnen. Blustein oefent dan ook scherpe kritiek uit op het Amerikaanse handelsbeleid sinds maart 2018. Trumps beleid "onconventioneel" te noemen is volgens hem veel te eufemistisch. Beter kun je over Mafia-achtige tactieken spreken. Blustein acht deze volstrekt niet effectief om China te bewegen tot verregaande herstructurering van zijn economie. En wanneer het machtigste en grootste lid van de WTO de regels aan zijn laars lapt, neemt de kans toe dat de wet van de jungle het wereldhandelssysteem gaat regeren. Denk maar niet dat kleine landen in die jungle machteloos zijn. Als de akkoorden over intellectueel eigendom van de WTO [TRIPS genaamd] die films, computer software, medicijnpatenten en dergelijke beschermen wereldwijd op grote schaal worden geschonden, pakt dit ook voor Silicon Valley en Hollywood desastreus uit. In bredere zin zal dit de wereldwijde technologische vooruitgang en innovatie remmen.

Een kansrijkere aanpak is China met een groot aantal ontwikkelde landen via de WTO te dwingen tot hervormingen. Blustein is overigens zeker niet onkritisch over zwakheden van de huidige WTO. Maar een redelijk vrije, redelijk eerlijke en redelijk wederkerige

Publisher: CIGI Press (September 10, 2019)
ISBN: 978-1928096856

handel met als bonus een rechtssysteem dat stabiliteit en voorspelbaarheid bevordert, is wat men mag verwachten van de WTO. "Make the WTO great again".

Zowel de Economist als de Financial Times hebben het vlot leesbare 'Schism' opgenomen in hun rijtje beste economieboeken van het jaar 2019. En terecht.

Léon Cornelissen is econoom